

TÜRKİYE ARAŞTIRMACILAR DERNEĞİ

ETİK KURUL YÖNETMELİĞİ

Etik Kurul:

Ali Arslan
A. Alkan Yılmaz
M. Bülent Gündoğmuş
Doç. Dr. Haluk Zülfikar
Serpil Erten

1. Dayanak

Bu Yönetmelik, Türkiye Araştırmacılar Derneği (Dernek olarak anılacaktır) Tüzüğü çerçevesinde hazırlanmıştır.

2. Amaç ve Kapsam

Bu yönetmelik tüm dernek üyelerini kapsar ve üyelerin etik kural ve ilkelerini belirlemek ve uyulmasını gözetmek amacıyla kurulan Etik Kurul'un (Kurul olarak anılacaktır) görevlerini ve çalışma biçimini belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

3. Kurulun Tanımı, Oluşumu ve Üyelerin Seçimi

Kurul, derneğin amaçları doğrultusunda tüm dernek üyelerinin yasalara, meslek ve kişilik haklarına hakkaniyet doğrultusunda hareket edip etmediğinin kendine bildirilen ihbar, ikaz ve res'en hareketle gerekli araştırma ve tetkikleri yaparak, yönetim ve / veya denetim kurulunu harekete geçiren bir organdır.

Kurul üyelerinin seçimi dernek Yönetim Kurulu seçimleri ile birlikte yapılır. Kurul 5 asıl ve 3 yedek üyeden oluşur.

1. Etik kurul üyeleri, araştırma sektöründe en az 8 yıl görev yapmış kişilerden seçilir.
2. Aynı araştırma şirketinde çalışan birden fazla kişi etik kurul üyesi olamaz.

Genel Kurul'da yapılan seçimden sonra asıl üyeler açık oyla kendi aralarında bir başkan, bir başkan vekili, bir idari sekreter ve iki üye seçerler. Kurul gerektiğinde Disiplin Kurulu ve /veya Yönetim Kurulu ile ortak toplantılar düzenleyebilir.

Etik kurul asıl üyeliğinde istifa veya başka sebeplerden dolayı boşalma olduğu takdirde yedekler arasından mesleki olarak en kıdemli olan kişi Etik Kurula davet edilir.

Kurul çalışmalarını alt kurullar oluşturarak yürütebilir.

4. Yetki ve Sorumluluk

Kurul, Tüzük çerçevesinde görevlerini yerine getirir. Bu amaçla,

- a. Dernek üyelerinin ortak değerlerini belirlemek amacıyla hareketle açık ve uygulanabilir kararlar alır ve yönetim kurulunun onayına sunar.
- b. Kurul, kendisine ihbar veya ikaz ile yazılı olarak iletilen konularda veya re'sen harekete geçebilir.
- c. Kurul, başvurular için ön değerlendirme çalışması yapar. İncelenmesi ve araştırma yapılması gerekenler için çalışmalarını başlatır. Diğer taraftan, ön değerlendirme sonucunda soruşturma yapılmaya değer görmediği başvuruları gerekçesini belirtmek suretiyle reddi tavsiyesi ile yönetim kurulunun onayına sunmaya yetkilidir.
- d. Kurul incelenmesi uygun bulunan konularla ilgili inceleme ve değerlendirme yapmaya ve yönetim kurulunun onayına sunmaya yetkilidir. Kurul değerlendirmeleri esnasında gerektiğinde ilgili dernek üyelerinden yazılı veya sözlü bilgi isteyebilir. Dernek üyeleri, söz konusu taleplere 7 gün içinde yazılı olarak cevap vermekle yükümlüdürler. Aksi halde savunma istenen konuları kabul etmiş sayılırlar. Kurul değerlendirmelerini en geç 45 gün içerisinde tamamlayarak görüşünü Yönetim Kurulu'na iletir.

5. Etik Kurul Üyeliğinin Sona Ermesi

Etik Kurul üyeliğinin ve görevin sona ermesi aşağıdaki durumlarda söz konusudur.

- a. Etik Kurul üyesi yazılı irade beyanı ile Etik Kurul'dan ayrılabilir.
- b. Dernek üyeliği sona eren üyenin Etik Kurul üyeliği de kendiliğinden sona erer.
- c. Zorunlu bir nedene dayanmaksızın ardi ardına 2 Etik Kurul toplantısına gelmeyen Etik Kurul üyesi yazı ile uyarılır. Uyarıya rağmen 3. Toplantıya da katılmayan üyenin Etik Kurul üyeliğinin yitirilmesine, Etik Kurulunca karar verilir. Etik Kurul, üyeliğini yitiren üyeye; Etik Kurul Kararını, yitirme nedenleri ile birlikte yazılı olarak bildirir. Etik Kurul yedek üyeleri arasından en çok oy almış olan (1. yedek) üye, Etik Kurul asli üyeliğine atanır, gerektiği durumda Kurul üyeleri arasında yeni görev dağılımı yapılır.

6. Çalışma Yöntemi

Kurulun toplantıları düzenli olarak dört ayda bir yapılır. Gerekli hallerde asil üyelerden herhangi birisinin önerisi üzerine daha sık toplanabilir. Kurul faaliyet raporlarını iki yılda bir ve ayrıca her talep edildiğinde yönetim kuruluna sunar.

Kurul; kurul başkanının gündemli çağrısı üzerine, başkan ve/veya başkan vekili dahil en az üç asil üyenin katılımı ile toplanır. Kurul, toplantıya çağrıldığı tarihi takip eden 15 gün içinde toplanmak zorundadır. Diğer üyelerin önceden bilgi sahibi olmaları için ayrıntılı gündem, idari sekreter tarafından kendilerine iletilir.

Kurul başkanının toplantıda bulunamaması durumunda çalışmalar başkan vekilinin yönetiminde yürütülür.

Kararlar, kurul toplantısına katılan üye sayısının yarısından bir fazlası ile alınır. Oy eşitliği halinde başkanın veya başkan vekilinin oyu yönünde karar verilir.

Başvurular dosyaların alt kurullara iletilmesi halinde alt kurullar, kendilerine iletilen dosya üzerindeki çalışmalarını belirlenen süre içinde tamamlayarak hazırladıkları raporu kurulda görüşülmek üzere kurul başkanına sunarlar.

7. Raporların Hazırlanması

Her başvuru için ayrı dosya açılır. Gerekğinde dosya ön rapor hazırlanmak üzere süre belirlenerek oluşturulan alt kurula sevk edilebilir. Hazırlanan raporlar kurulda tartışıldıktan sonra onaylanır ve yönetim kuruluna tavsiye niteliğindeki bu rapor kurul üyelerince imzalanır. Karara katılmayan üye "karşı oy" gerekçesini yazılı olarak kurula sunmak zorundadır.

Kurul, düzenlenmemiş bir sorunla karşılaştığında bunu ilkeye bağlayabilir. Kendinden savunma, bilgi veya görüş istenen dernek üyesi, kurulun yazılı istemine en geç 7 gün içinde yazılı olarak yanıt vermekle yükümlüdür. Aksi halde savunma istenen konuları kabul etmiş sayılırlar.

Kurulun raporlarında yapmış olduğu değerlendirme, gerekçesi ile birlikte belirtilir ve sonuç kısmında "Etik Kurul Yönetmeliği İlkelerine Uyulmuştur." cümlesine yer verilir. Bu ifade "Etik Kurul Onayı" olarak kabul edilir.

Kurul tarafından hazırlanan bu rapor en geç bir hafta içinde yönetim kurulunun onayına sunulur. Yönetim kurulunun oyçokluğu ile alacağı karar artık kesindir ve itiraz edilemez.

8. Yaptırımlar

Kurul, "Etik Kurallara Uymayan Eylem" olarak değerlendirdiği eylemler hakkında aşağıdaki yaptırımların uygulanmasını yönetim kurulundan talep eder.

- a. *Yazılı uyarı*
- b. *Özellikle medyada yer alan gerçek dışı ve/veya abartılı bilgiler için dernek yönetim kurulunca tekzip işlemlerinin yapılması*
- c. *Çalışma grubu veya diğer görevlerin iki yıl veya daha uzun süreyle dondurulması*
- d. *Dernek üyeliğinden ihraç*

Dernek yönetim kurulu, etik kurul tarafından önerilen yaptırımı 15 gün içinde görüşür ve önerilen yaptırımı, onayladığı takdirde uygulanmasını sağlamakla; onaylamadığı takdirde ise gerekçeli kararını etik kurula bildirmekle yükümlüdür. Her iki durumda da bu bildirim süresi, kararın alındığı dernek yönetim kurulu toplantısı tarihinden itibaren 7 günü geçemez.

Dernek yönetim kurulunda herhangi bir dernek yönetim kurulu üye veya üyelerini ilgilendiren konunun görüşülmesi durumunda, ilgili yönetim kurulu üyesinin toplantıya katılmaması ve oy hakkı olmaması esastır. Aynı kural etik kurul üyeleri için de geçerlidir.

9. Başvuruların Gizliliği

Kurul üyeleri başvuru ve her türlü çalışmaya ilişkin bilgilerin gizliliğine -üyelikleri ve üyeliğin sona ermesini izleyen 2 yıl süreyle- özen göstermekle yükümlüdürler. Ayrıca, başvuru ile ilgili bilgisi olan herkesin gizliliğe gereken özen ve dikkati göstermesi esastır.

10. Yürürlük

İşbu Etik Kurul Yönetmeliği; ilk genel kurulda genel kurul üyelerinin onayına sunulmak koşulu, yönetim kurulunca onaylanması ve üyelere duyurulması ile yürürlüğe girer.

Dernek yönetim kurulu etik ile ilgili uygulamalarını bu yönetmelik hükümleri ve dernek tüzüğünde yazılı ilgili madde hükümleri çerçevesinde yürütür.